

В. В. Суворов, аспірант кафедри міжнародної економіки Київського національного торговельно-економічного університету, головний інспектор відділу методології визначення митної вартості Департаменту митної вартості та класифікації товарів Державної митної служби України

ГЛОБАЛЬНИЙ ВИМІР ІНСТИТУЦІОНАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ МИТНОЇ СПРАВИ

Розглянуто передумови розвитку інституціонального забезпечення міжнародної торгівлі в розрізі організації митної справи. Визначено особливості діяльності міжнародних організацій щодо розробки та впровадження уніфікованих стандартів у національні системи організації митної справи. Виявлено чинники, які ускладнюють процес упровадження рекомендацій міжнародних інституцій з огляду на вітчизняну практику.

Рассмотрены предпосылки развития институционального обеспечения международной торговли в разрезе организации таможенного дела. Определены особенности деятельности международных организаций по разработке и внедрению унифицированных стандартов в национальной системе организации таможенного дела. Выявлены факторы, которые усложняют процессы внедрения рекомендаций международных институций вследствие отечественной практики.

Preconditions of institutional international trade guaranteeing in customs affair context are considered. Determinated features of international organizations activities in scope of development and adaptation unified standards in national systems of customs affair organization. Factors that complicate the process of international institutions recommendations adaptation in light of domestic practice are ascertained.

Ключові слова. Міжнародна торгівля товарами, митна справа, міжнародна організація, міжнародний договір.

Вступ. Важливою передумовою розвитку міжнародної економіки є збільшення торговельних потоків між країнами, що потребує, у свою чергу, зближення митних систем країн з метою сприяння торгівлі та її спрощення. Торгівля – один з найперших видів міжнародних економічних відносин. У сучасних умовах торговельні відносини залишаються найбільш масштабними за обсягами та випереджають валові показники міжнародного інвестування, кредитування, поступаючись лише угодам на міжнародних валютних ринках. Міжнародна торгівля – це джерело економічного розвитку значної кількості учасників глобальної економіки, що обумовлює велику увагу світових інституцій і держав до проблем організації та функціонування міжнародної торгівлі, насамперед уніфікації підходів до її здійснення, а також спрощення переміщення товарів^[1] між державами. Міжнародні торговельні трансакції товарами передбачають щонайменше подвійне “стикання” з митницею: у країні експорту та в країні імпорту. Разом з тим світова практика доводить, що, крім зазначених двох країн, зазвичай товари переміщуються та, відповідно, підлягають митним процедурам у країнах транзиту й консигнації. Залежно від моделі організації митної справи в країні – учасниці міжнародної торгівлі її митні органи можуть виступати як сприятливим для торгівлі чинником (зокрема, через захист імпортерів та національних товаровиробників від демпінгового, “сірого” імпорту), так і перепоною для здійснення зовнішньоекономічних операцій (прикладом можуть виступати надмірні бюрократичні та контрольні процедури, що призводять до матеріальних втрат учасників торгівлі й митних органів). Підвищення ефективності функціонування й організації митної справи може досягатися шляхом міжнародного співробітництва митних служб з метою обміну необхідною інформацією для виявлення порушень митних правил, а також запровадження єдиних стандартів здійснення митної справи, які передбачають уніфікацію митної справи та її спрощення. Зазначене й обумовлює *актуальність* дослідження проблем інституціонального забезпечення організації митної справи на глобальному рівні, здійснення ефективної трансформації митної справи в Україні в умовах посилення глобалізаційних та інтеграційних процесів.

© **В. В. Суворов, 2010**

Актуальні питання розвитку митної справи та гармонізації митного законодавства України з міжнародними стандартами розглядають у низці досліджень такі вітчизняні вчені та фахівці в галузі митної справи, як І. Бережнюк, Є. Додін, Б. Кормич, С. Ківалов, А. Мазур, Д. Приймаченко, С. Терещенко та ін.

Міжнародні організації та їх вплив на національні системи регулювання зовнішньої торгівлі знаходять своє відображення в наукових працях І. Бланка, І. Бураковського, І. Герчикової, О. Гребельника, О. Кирєєва, С. Терещенка та ін. Водночас за низкою проблем участі України в міжнародних інституціях та організаціях, які пов'язані з митною справою, та результатами їх співпраці з Україною нині не знаходять належного відображення у зазначених дослідженнях.

Постановка завдання. Мета даного дослідження – це визначення пріоритетних напрямків діяльності міжнародних інституцій глобального рівня компетенції в галузі уніфікації засад митної справи та

обґрунтування чинників, які стримують процес упровадження уніфікованих міжнародних стандартів у національні системи організації митної справи.

Результати дослідження. Кожна держава самостійно визначає митні процедури, яким підлягають товари, ґрунтуючись на власному історичному та практичному досвіді. Вочевидь, що за такого підходу в різних країнах існуватимуть різні митні процедури, що, у свою чергу, потребуватиме обізнаності учасників зовнішньоекономічної операції в митному законодавстві країн – учасниць міжнародної торгівлі. Усвідомлюючи, що зазначене не сприятиме міжнародній торгівлі, та маючи на меті спростити й уніфікувати митну справу в різних країнах, зазначені проблеми розв'язують міжнародні організації як на глобальному, так і регіональному рівнях. Серед численного переліку міжнародних інститутів є ті, діяльність яких спрямовано, в тому числі й на уніфікацію засад митної справи, та які водночас виступають авторами-розробниками міжнародних договорів з питань митної справи. На наше переконання, в сучасних умовах посилення зовнішньої компоненти в розвитку національних економік відкритого типу, до яких належить і Україна, саме організація здійснення митної справи, відповідно до міжнародних правових актів, є важливою, а в багатьох випадках і вкрай необхідною передумовою ефективної участі країн у світових глобалізаційних процесах ^[2].

Проведемо оцінювання впливу міжнародних інституцій глобального рівня компетенції на механізми здійснення міжнародної торгівлі в розрізі проблематики організації митної справи. Одна з таких міжнародних інституцій – це Всесвітня митна організація (ВМО) ^[3], членами якої наразі є 176 митних адміністрацій ^[4]. ВМО – незалежна міжурядова організація, місією якої є підвищення ефективності функціонування митних органів країн світу. Діяльність ВМО сконцентровано у сфері розробки міжнародних договорів з питань митної справи, зокрема класифікації товарів, митної вартості, правил походження товарів, безпеки ланцюга постачання товарів, спрощення процедур міжнародної торгівлі, боротьби з порушеннями митних правил та незаконним переміщенням контрафактної продукції (захист прав інтелектуальної власності), а також боротьби з корупцією. ВМО приділяє особливу увагу програмам інституціонального розвитку, мета яких – надання підтримки під час проведення реформ та модернізації митних служб. Слід виділити такі основні функції ВМО, як вивчення питань, що стосуються міжнародного співробітництва в галузі митної справи, вивчення технічних аспектів митних систем, пов'язаних з ними економічних чинників, підготовка проектів конвенцій і поправок до них, розробка рекомендацій, що забезпечують однакове тлумачення і застосування конвенцій, забезпечення поширення інформації щодо митного регулювання і митних процедур тощо.

Необхідно звернути увагу також на те, що ВМО була створена в 1952 р. на підставі Конвенції про створення Ради митного співробітництва ^[5] [3]. Саме поствоєнний розвиток дав поштовх до інтенсивного розвитку міжнародних торговельних відносин, які потребували, у свою чергу, інституціонального сприяння і розвитку на міжнародному рівні. Керівництво ВМО здійснює Рада, на сесії якої щороку (як правило, в червні) збираються всі керівники (на рівні голів або їх заступників) митних адміністрацій країн – членів ВМО. У період між засіданнями Ради керівництво ВМО здійснює Секретаріат. Стратегією розвитку організації, а також її тактичними завданнями займаються Політична комісія та Фінансовий комітет. Останній також здійснює та підтримує діяльність Політичної комісії та Ради з бюджетних і фінансових питань. Крім того, у структуру ВМО також входять Постійний технічний комітет (відповідає за діяльність, пов'язану з гармонізацією та спрощенням митних процедур), Комітет з гармонізованої системи ^[6] (пропонує зміни до Гармонізованої системи, розробляє пояснення й інші рекомендації до Гармонізованої системи, а також надає відомості й рекомендації з усіх питань, які належать до класифікації товарів у Гармонізованій системі), Технічний комітет з митного оцінювання ^[7] (розглядає технічні проблеми, що виникають під час функціонування системи митної оцінки, надає інформацію та рекомендації (у формі консультативних висновків, коментарів або пояснювальних приміток) з будь-яких питань, що стосуються оцінки імпортованих товарів для митних цілей), Технічний комітет з правил походження ^[8] (розглядає технічні проблеми, які виникають під час застосування правил походження, надає інформацію та рекомендації з будь-яких питань, що стосуються визначення походження товарів), Правоохоронний комітет (ініціює роботу та навчання з правоохоронних питань, а також виконує інші завдання, покладені на нього іншими конвенціями, зокрема Найробіською), Комітет з інституційного розвитку тощо.

Під егідою ВМО розроблено й прийнято 18 міжнародних конвенцій, положення яких спрямовано на спрощення митних процедур, гармонізацію митних законодавств країн – членів організації, боротьбу з порушеннями митних правил. Поряд із конвенціями, до яких приєдналося понад 100 країн, є такі міжнародні договори, як Міжнародна конвенція про адміністративну взаємодопомогу у сфері митних відносин (Йоганнесбурзька конвенція), укладена в 2003 р., Митна конвенція про міжнародний транзит товарів (Конвенція ТП), укладена в 1971 р., які взагалі не набрали чинності, а до Митної конвенції про ЕСС карнети для комерційних зразків від 1957 р. приєдналася лише Гаїті [7]. Зазначене свідчить про те, що не всі міжнародні договори, підготовлені під егідою ВМО, мають достатній ступінь імплементації країнами – членами цієї організації. Україна є стороною 5 конвенцій, укладених у рамках ВМО. Аналізуючи правові акти, розроблені ВМО, можна зазначити, що з 18 конвенцій ВМО 7 втратили чинність, 2 не набрали чинності, 4 втратили актуальність ^[9].

Відповідного аналізу потребує ступінь імплементації положень конвенцій ВМО, до яких приєдналась Україна. Так, Україна приєдналася до Міжнародної конвенції про спрощення і гармонізацію митних процедур ще в 2006 р., разом із тим імплементація положень цієї Конвенції ще й досі не розпочалась. Не зважаючи на те, що Україна приєдналася до Конвенції про тимчасове ввезення в 2004 р., ввезення товарів із застосуванням карнетів АТА розпочалося лише в 2008 р. Слід зазначити недостатній рівень імплементації

Гармонізованої системи опису та кодування товарів. Митним тарифом [7] та Митним кодексом України [8, ст. 311] передбачено, що Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності базується на Гармонізованій системі опису та кодування, яка у свою чергу систематично переглядається (у 1992, 1996, 2002, 2007 рр.). У 2001 р. Україна запровадила Митний тариф на основі Гармонізованої системи редакції 1996 р. Лише в 2008 р. внесено зміни до Митного тарифу, які зумовили “перебудову” УКТЗЕД відповідно до Гармонізованої системи редакції 2002 р. Нині у той час, як країни-учасниці змінили національні товарні номенклатури, згідно з редакцією 2007 р., в Україні лише розроблено проект унесення змін до Митного тарифу [9]. Ураховуючи недостатній ступінь імплементації міжнародних договорів, положення яких з юридичного погляду є національним законодавством [10, ст. 9; 11, ст. 19], мають пріоритет перед останнім [11, ст. 19; 8, ст. 7] та обов’язкові для виконання, упровадженню рекомендацій ВМО, які мають рекомендаційний характер, в Україні практично не має місця.

Слід також наголосити на недостатній, на наш погляд, практичній реалізації країнами – учасницями ВМО низки конвенцій. Як приклад можна навести Міжнародну конвенцію про взаємну адміністративну допомогу у відверненні, розслідуванні та припиненні порушень митного законодавства (Найробіську конвенцію) [12]. На підставі зазначеного міжнародного договору сторони зобов’язані надавати відповіді на запити митних адміністрацій країн-учасниць. Такі запити зазвичай стосуються перевірки автентичності документів, поданих митними органами для митного контролю, перевірки обставин здійснення зовнішньоекономічної операції, існування контрагента з договором зовнішньоекономічної діяльності тощо. Разом із тим у більшості випадків митні адміністрації, до яких надійшли такі запити, залишають їх без розгляду в разі відсутності відповідних двосторонніх договорів про надання адміністративної допомоги в митних справах. Вищезазначене, а також факт неприйняття Йоганнесбурзької конвенції [17], що розглядається як оновлена Найробіська, надає підстави піддати сумніву досягнення цілей як Найробіської конвенції, так і ВМО в цілому. Отже, можна ідентифікувати такі основні проблеми функціонування ВМО, які обмежують результативність її діяльності:

- необов’язковий (рекомендаційний) характер більшості рішень організації;
- низький рівень прийняття рекомендацій ВМО;

– неналежна імплементація міжнародних договорів ВМО країнами-членами і відсутність прогресу в набранні чинності Йоганнесбурзькою конвенцією.

ВМО – єдина міжнародна організація, діяльність якої присвячена виключно питанням митної справи та її уніфікації в різних країнах, що відіграє важливу роль в узагальненні найкращого світового досвіду здійснення митних процедур, боротьби з порушеннями митних правил та вдосконалення митної справи.

Ще одна міжнародна організація, на якій, на наш погляд, слід сфокусувати увагу в контексті проблематики, окресленої поданим дослідженням, та яка впливає саме на міжнародні стандарти митної справи, – *Європейська економічна комісія Організації Об’єднаних Націй (ЄЕК ООН)* ^[10]. Це регіональна організація Економічної та соціальної Ради ООН, створена в 1947 р. для сприяння розвитку економічного співробітництва між країнами-членами цієї комісії. До ЄЕК входять 56 держав-членів, крім європейських країн, до організації входять США, Канада, Туреччина, Ізраїль та колишні радянські республіки Середньої Азії [4], що підтверджує міжнародний статус цієї організації.

Вищим органом ЄЕК ООН є сесії, які відбуваються на дворічній основі. У період між сесіями керівництво ЄЕК здійснює Виконавчий комітет, до складу якого входять представники країн-членів та керівництво секретаріату ЄЕК. До структури ЄЕК входять Комітет з внутрішнього транспорту, Комітет з розвитку торгівлі, Комітет з економічного співробітництва та інтеграції, Комітет з екологічної політики тощо. У рамках Комітету з внутрішнього транспорту діє робоча група з митних питань стосовно транспорту WP.30, де відбувається діяльність адміністративних комітетів Конвенції МДП та Конвенції про узгодження умов проведення контролю вантажів на кордоні, а також Конвенції про митний режим, що застосовується до контейнерів, які передано до пулу та використовуються для міжнародних перевезень, до якої Україна не приєдналась. Адміністративні комітети зазначених конвенцій складаються з представників країн-учасниць. На їх засіданнях розглядаються проекти поправок до конвенцій, пояснювальних записок та рекомендацій з метою гармонізації їх імплементації.

Під егідою ЄЕК ООН укладено 57 угод та конвенцій [13], положення яких стосуються транспортної інфраструктури, дорожнього руху та безпеки дорожнього руху, дорожніх транспортних засобів, транспортних операцій, внутрішнього судноплавства, полегшення перетинання кордонів, а також перевезення небезпечних вантажів. Загальна кількість договірних сторін зазначених міжнародних договорів у 2010 р. становила 1650, тобто в середньому 29 договірних сторін за кожним договором. Зазначене свідчить про високий ступінь імплементації договірних документів ЄЕК. Україна є стороною 18 міжнародних договорів цієї організації, три з яких безпосередньо пов’язані з митною справою, а саме: Митної конвенції, що стосується контейнерів 1972 р., Митної конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенція МДП) 1975 р. та Міжнародної конвенції про узгодження умов проведення контролю вантажів на кордонах.

Крім того, слід також звернути увагу на діяльність *Центру зі спрощення процедур торгівлі та електронних ділових операцій (СЕФАКТ ООН)* ^[11], який функціонує у складі Комітету з розвитку торгівлі, промисловості та підприємництва ЄЕК ООН. Важливий аспект функціонування зазначеного Центру – це поліпшення спроможностей ділових організацій та адміністративних органів як у розвинених країнах, так і в країнах, що розвиваються, в країнах з перехідною економікою щодо ефективного здійснення операцій з

обміну товарами та пов'язаними з ними послугами. Діяльність Центру сфокусовано на спрощенні національних і міжнародних торговельних операцій через спрощення та гармонізацію процесів, процедур та потоків інформації, що забезпечує поживлення міжнародної торгівлі. У роботі СЕФАКТ ООН можуть брати участь країни – члени ООН, міжурядових організацій, а також неурядові організації. Наразі Центр розробив серію документів, яка складається більше ніж із 30 рекомендацій і стандартів, які застосовують для спрощення і гармонізації торговельних процедур та потоків інформації. Деякі з розроблених документів нині мають статус міжнародних стандартів Міжнародної організації зі стандартизації (ISO).

Центр розробив рекомендації, спрямовані на уніфікацію формату торговельної інформації, що передається між учасниками торговельної операції й може подаватися митним органам. Зокрема, у Рекомендації “Формуляр-зразок Організації Об'єднаних Націй для зовнішньоторговельних документів” [14] наводяться рекомендовані бланки (форми) таких документів, як рахунка-фактури, коносамент, CIM, CMR, Air Waybill, сертифіката про походження товарів, декларації на товари тощо. У рекомендації “Рекомендація та керівні принципи зі створення механізму “Єдине вікно” [15] викладено принципи створення й функціонування контрольних органів під час здійснення контролю товарів на державному кордоні за принципом “Єдине вікно”. Як механізм реалізації концепції в зазначеній рекомендації пропонується три основні моделі: 1) єдиний орган, який отримує інформацію в паперовій або електронній формі, поширює її серед відповідних державних органів і координує заходи контролю; 2) єдина автоматизована система для збирання й поширення інформації, в рамках якої інтегровано процеси електронного збирання, використання, зберігання і поширення даних, що стосуються зовнішньоторговельних операцій; 3) автоматизована інформаційно-операційна система, за допомогою якої учасник зовнішньоекономічної операції може надати дані торговельної операції в електронному форматі відповідним державним органам для обробки. Крім того, до результатів діяльності СЕФАКТ можна зарахувати: ebXML^[12], UN/EDIFACT (електронний обмін даними в управлінні, торгівлі та на транспорті, який прийнято в рамках ООН, складається з набору узгоджених на міжнародному рівні стандартів, каталогів та керівництва для електронного обміну даними).

Дослідження і висновки СЕФАКТ ООН стосовно торговельних операцій є лише рекомендаціями для країн-учасниць і не мають обов'язкового характеру, не дивлячись на мету їх проведення. Слід констатувати, що нині в Україні недостатній ступінь запровадження рекомендації СЕФАКТ, що не сприяє оперативному аналізу зовнішньоекономічної документації.

Висновки. Дослідження пріоритетних напрямків діяльності міжнародних інституцій глобального рівня компетенції в галузі уніфікації засад митної справи дозволяє дійти таких висновків та узагальнень:

– на сучасному етапі розвитку міжнародної торгівлі спостерігається нарощування масштабів зовнішньоторговельних операцій та ускладнення діяльності роботи митних органів, що зумовлює потребу впровадження уніфікованих засад організації митної справи;

– критерієм доцільності трансформації національної системи організації митної справи відповідно до міжнародних стандартів та норм є забезпечення дотримання національного законодавства з питань митної справи під час залучення мінімальних ресурсів з боку митних органів та учасників зовнішньоекономічної діяльності, забезпечення завдань економічної безпеки та посилення міжнародної конкурентоспроможності країни на глобальному рівні;

– до основних проблем функціонування міжнародних організацій у галузі організації митної справи, які обмежують результативність їх діяльності, належать не обов'язковий (рекомендаційний) характер більшості рішень організацій, низький рівень прийняття рекомендацій, неналежну імплементацію міжнародних договорів країнами-членами;

– важливою компонентою трансформації митної справи на національному рівні є активізація міжнародного співробітництва митних служб з метою обміну необхідною інформацією для виявлення порушень митних правил, а також запровадження єдиних стандартів здійснення митної справи, які передбачають уніфікацію митної справи та її спрощення, що ініціюється та здійснюється міжнародними інституціями.

Отже, одним із необхідних чинників забезпечення ефективної трансформації митної справи в Україні в умовах глобалізації є посилення її співпраці з міжнародними інституціями, зокрема ВМО, Європейською економічною комісією Організації Об'єднаних Націй (ЄЕК ООН), Центром зі спрощення процедур торгівлі та електронними діловими операціями (СЕФАКТ ООН).

Література

1. Про Митний тариф України : Закон України [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2371-14>.

2. Загальні відомості про Всесвітню митну організацію [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.wcoomd.org/home_about_us_our_profile.htm.

3. Конвенція про створення Ради митного співробітництва [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_184&p=1272293604229158.

4. Міжнародна конвенція про Гармонізовану систему опису та кодування товарів [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_079.

5. Угода про застосування статті VII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 року [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_011&p=1272293604229158.

6. Угода про правила визначення походження [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_013&p=1272293604229158.

7. Статус міжнародних конвенцій [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Всесвітньої митної організації. – Режим доступу : http://www.wcoomd.org/home_about_us_conventionslist.htm.

8. Митний кодекс України [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=92-15>.

9. Проект Закону про внесення змін до Закону України “Про митний тариф України” № 3444-д від 27.02.2009 [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=34624.

10. Конституція України [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0&p=1272293604229158>.

11. Про міжнародні договори України : Закон України [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1906-15>.

12. Міжнародна конвенція про взаємну адміністративну допомогу у відверненні, розслідуванні та припиненні порушень митного законодавства [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_926.

13. Офіційний веб-сайт Європейської економічної комісії ООН [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://unece.org>.

14. United Nations Layout key for trade documents: Informative annex to recommendation 1 // Офіційний веб-сайт Європейської економічної комісії ООН [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://unece.org/ctefact/recommendations/rec01/rec01_ecetr270.pdf.

15. Рекомендація и руководящие принципы по созданию механизма “единого окна” // Офіційний веб-сайт Європейської економічної комісії ООН [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://unece.org/ctefact/recommendations/rec33/rec33_trd352r.pdf.

^[1] Товар розуміється як будь-яке рухоме майно (у т. ч. валютні та культурні цінності) – електрична, теплова та інші види енергії, а також транспортні засоби, за винятком транспортних засобів, що використовуються виключно для перевезення пасажирів і товарів через митний кордон України [1, ст. 1].

^[2] У зазначеній статті розглядаються лише міжнародні організації, діяльність яких стосується митної справи, та їх взаємовідносини з Україною. Міжнародні договори з питань митної справи, розроблені такими організаціями, розглядатимуться в подальших дослідженнях.

^[3] World Customs Organization (WCO).

^[4] Країни цих митних адміністрацій здійснюють приблизно 98 % міжнародної торгівлі товарами [2].

^[5] У 1994 р. робочу назву Ради митного співробітництва змінено на ВМО, що більше відповідає глобальному характеру діяльності зазначеної міжнародної організації [2].

^[6] Створено на підставі [4, ст. 6].

^[7] Створено на підставі [5, ст. 18].

^[8] Створено на підставі [6, ст. 4].

^[9] Конвенція про номенклатуру для класифікації товарів у митних тарифах та протокол доповнення до неї втратили актуальність після укладання [4] в 1983 р., Конвенція про оцінку товарів у митних цілях – після укладання [5] в 1994 р., Міжнародна конвенція про спрощення та гармонізацію митних процедур розглядається тільки разом з відповідним Протоколом, яким затверджено її нову редакцію в 1999 р., а положення Митної конвенції про ECS картети для комерційних зразків фактично замінено відповідними положеннями Конвенції про тимчасове ввезення, укладеної 1990 р.

^[10] United Nations Economic Commission for Europe (UNECE).

^[11] United Nations Centre for Trade Facilitation and Electronic Business (UN/CEFACT).

^[12] Програмна система B2B всесвітнього масштабу інтеграції бізнесу. Під терміном B2B розуміються системи електронної комерції, або системи електронної торгівлі, – програмно-апаратні комплекси, які є інструментами для здійснення торговельно-закупівельної діяльності в мережі Інтернет.